

DOMOVINA

10. P. n. Državna list.
p. Ljubljana,

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—
celoletno Din 30.—

Ali je to pošteno in krščansko?

Z dežele dobivamo dopise o naravnost bogokletnem zlorabljanju prižnice in spovednice za odganjanje ljudi od protiklerikalnega časopisa. Zlasti peče farovže «Domovina», o kateri vedo mnogi župniki in kaplani pripovedovati naravnost grozne stvari. Tako je neki župnik dejal, da je «Domovina» pisana s hudičevo krvjo, drugi je zopet rekel, naj se zemlja pogrezne pod hišo, kjer berejo «Domovino». Takih in podobnih vzgledov bi lahko navedli celo vrsto.

Najprej ugotavljamo, da «Domovina» ne piše ničesar protiverskega, kar nam naši čitatelji lahko z mirno vestjo potrdijo. Če smo pa mi v posvetnih političnih in zasebnih zadevah drugega mišljenja nego kak duhovnik, pa to ni brezversko in niti greh ni. Če trdi duhovnik, da je sneg črn, mi pa, da je bel, ne bomo zaradi tega prišli v pekel. In če makar trdimo mi, da je sneg črn, a duhovnik nasprotno, nam Bog tega ne bo zameril. Ali pa, če vzamemo kako občinsko zadevo, n. pr. popravilo farovških hlevov: Če so občani proti popravilu, ker jih to stane debele dinarje, ni to brezversko in niti greh, kajti največkrat se dogaja, da morajo občani, ki imajo sami razdrapano in bedna gospodarska poslopja, prispevati le za to, da si župnik svoj hlev, ki je boljši kot vsak kmečki, že udobneje uredi.

K takim vzgledom bi pripomnili, da je baš župnik tisti, ki uničuje vero. Župnik, ki si hoče na tem svetu napraviti vse udobno, je pač slab namestnik Kristusa, ki ni imel, kamor bi položil svojo glavo. In taki župniki pridigujejo o postu ter obetajo revežem

raj na drugem svetu. Naj gredo z vzgledom naprej in živijo sami v pomanjkanju.

Isto je glede političnih zadev. Ali je to greh in brezverstvo, če mi smatramo enotno, v oblasti razdeljeno Jugoslavijo za ljudstvu bolj koristno nego klerikalne avtonomije, ki bi državo oslabilo in našim sovražnikom omogočale, da nas vsak hip napadejo. Če smo mi proti slabljenju države, odnosno proti vsemu, kar bi nas moglo izpostaviti možnosti napada sovražnikov, ki bi izkoriščali našo slabost, smo pač menda celo bolj krščanski, ker se izogibljemo nepotrebne prelivanja krvi. Močna enotna Jugoslavija pa bo mogla kedaj mogoče celo brez prelivanja krvi rešiti zasužnjene Primorce in Korošce.

Izrabljanje vere, prižnice in spovednice proti nam je grda zloraba verskega čustvovanja našega preprostega ljudstva, katerega veliki del meša vero in duhovščino v en koš ter se često duhovnika bolj boji nego Boga. Duhovščina, ki počenja take bogokletnosti in ljudsko nevednost izkorišča v posvetne strankarske zadeve, je sama nejeverna, ker bi se sicer bala Boga. Dovolj jasno smo dokazali, da se mi prerekamo z duhovščino le v posvetnih zadevah in v zadevah zlorabe cerkve.

Našemu ljudstvu je treba še mnogo prosve in izobrazbe, potem pa si duhovščina ne bo upala več ljudi farbati na tak bedast način. Povemo pa tudi, da je ta pot, po kateri gre mnogo duhovščine, pot propadanja lepega verskega čustvovanja. Prosvetljenjši del naroda izgublja po pravici zaupanje v take božje namestnike.

skem atentatu hujskali Avstrijo na vojno in blagoslavljali bojno orožje. In kaj pišejo ti ljudje danes? Danes se sicer hlinijo dobre Jugoslovane, toda hujskanja se še niso otresli.

Pred seboj imam hrvaški list «Istarsko Riječ» z dne 25. oktobra 1923., ki ima vse besedilo po ukazu italijanskih oblasti prevedeno tudi na italijanski jezik. Po samoslovenskih in hrvaških krajih so izgnali slovenske in hrvaške duhovnike, a namestili Italijane, ki ljudem celo v cerkvi prepovedujejo peti slovenske ali hrvaške pesmi. Tako zvesto izpolnjujejo Kristusove nauke: «Pojdite in učite vse narode...» In vse to delajo z vednostjo papeža.

«Slovenec» z dne 11. t. m. toži, da se nič ne stori za zasužnjene brate. Ne pove pa, da so ravno klerikalni voditelji omogočili sedanjim radikalni vladi, da se veže z Nemci in Turki, pri čemer se pozablja na Primorce in Korošce. Po toči zvoniti je prepozno!

Klerikalci z uredništvom «Slovenca» vred bi morali vedeti, ako jih Bog še ni udaril s popolno slepoto, da je mogoča rešitev zasužnjenih bratov le potom edine in močne Jugoslavije. Le vsa tri plemena, združena v enakopravni Jugoslaviji, bodo enkrat osvobodila vse zasužnjene Jugoslovane. Stranka, ki zastopa ta načela, dela v resnici za rešitev naših bratov. Ako je torej klerikalcem res tako pri srcu Primorje in Korotan, naj izpremene ton pisave svojih listov in naj ne hujskajo. Vzamejo naj iz uprav svojih listov številke iz leta 1914., kjer bodo videli, kako so pisali za tujo državo in tujo dinastijo, za katero je po njihovi krivdi dalo življenje toliko tisočev naših mož in mladeničev. Naj pišejo danes za našo državo tako!

„Sladko je umreti za domovino!“

(Dopis.)

Te besede, katere je izpregovoril neki bivši vojni kurat leta 1916. blizu Bocna na Tirolskem vojakom 5. strelskega polka pred odhodom v strelske jarke, mi prihajajo pri čitanju naših klerikalnih listov vedno v spomin in prime me srd, ko vidim razliko v tonu pisave današnjih in takratnih klerikalnih listov. Čudim se fantom in možem, da so že pozabili vse vojne grozote, vsa preganjanja, navdušene avstrijskantske govore naših duhovnikov, razne denunciacije, nabiranje vojnega posojila, rekvizicije klerikalnih županov itd.

Res, čudno, da se je tako hitro pozabilo, kdo je največ pripomogel k svetov-

nemu klanju. Kmečki fantje, možje, vdove, matere in sirote padlih, pomnite, da so ravno naši klerikalni voditelji, ki se Vam sedaj zopet prilizujejo in Vas z vsakovrstnimi nemogočimi obljubami farbajo, veliko krivi, da je prišlo do vojne! Oni, ki so se udeležili svetovnega ubijanja, se bodo gotovo še spominjali vsega tega, zlasti pa, s kako vnemo so naši sedanjí klerikalci hujskali naše fante na Srbe! Koliko klerikalnih shodov in sestankov se je vršilo in na njih zahtevalo, da dunajski trinog napove vojno Srbiji. Vodilni duhovni gospodje, ki bi morali oznanjati mir in bratstvo po naukih Krista, so po sarajev-

Politični pregled

V zadnjem času smo imeli v Jugoslaviji radi božičnih praznikov, najprej katoliških potem pravoslavnih, politični mir, ki pa je le nekako

zatišje pred viharjem,

ker zasedanje narodne skupščine, ki začne zopet čez nekaj dni, ne bo brez burnejših političnih dogodkov. Splošno se misli, da se približuje rešitev iz sedanjih neznosnih razmer. V radikalni stranki vlada nenotnost, stranka se cepi na razne struje in skupnice. Za sedaj še drži stranko skupaj stari Pašič, ali kako dolgo bo to trajalo, se ne vé. Vsekako se že dogajajo primeri, da so mu lastni poslanci nepokorni. Opozicija je pa pripravljena za boj la

ako bo dosti preudarnosti v vseh opozicijskih strankah, ako bodo vse dosti rodoljubne in se bodo združile za skupen naskok na protiljudski današnji režim, potem bo ta vlada padla najpozneje spomladi in imeli bomo zopet nove volitve.

Na Hrvatskem se razvijajo politični dogodki v znamenju

nezadovoljstva radičevstva.

kar je posledica Radičevega potovanja v London, odkoder se je podal na Dunaj; od tam hujska dalje proti naši državi. Ravno to njegovim pristašem ne ugaja; ti bi radi videli, da bi šel Radič rajši v narodno skupščino in s svojimi poslanci kaj dosegel za ljudstvo, nego da se potepa po svetu in hujska. V njegovi stranki je nezadovoljstvo vsak dan večje, tako da stranka ne bo več dolgo enotna, posebno, ako se bo Radič še dolgo obiral na Dunaju. Precej denarja si je moral nabrati ta politični pustolovec od ljudstva, da more tako hoditi po svetu v današnjih dragih časih, ko ljudje še doma težko izhajajo s svojimi dohodki. Žalostno bo končal ta mož svoje politično življenje in prišel bo čas, ko ga bo ljudstvo preklinjalo radi velikanske škode, ki jo je napravil narodu, ki je drl v brezmejni neumnosti čez drn in strn za njim.

Te dni so bile oči vsega sveta uprte v Beograd, kjer se je vršila

konferenca Male antante.

na kateri so zborovali zunanji ministri naše države, Češkoslovaške in Rumunije. Zunanji ministri treh držav se sestajajo navadno vsako leto in se posvetujejo o skupnih zadevah. Letos je bil ta sestanek v naši prestolici in je bil od vseh dosedanjih najvažnejši, ker se je pokazalo, da je Mala antanta postala v štirih letih tako močna in vplivna, da jo vpoštevajo že tudi velike države kot Anglija, Francija, Italija in Amerika. Med vsemi tremi ministri je vladal popoln sporazum in po konferenci lahko rečemo, da je mir v Evropi zasiguran, ker Mala antanta služi v prvi

vrsti temu, da vzdržuje stanje, ki je nastalo po mirovnih pogodbah; močne so pa države Male antante dovolj, da svojo miroljubno politiko tudi uveljavijo nasproti sovražnim sosedom. Mala antanta je ena najsrečnejših političnih kombinacij v Evropi in lahko smo ponosni na to, da tudi naša država igra v njej zelo vplivno vlogo.

Za našo državo silno važno vprašanje odnošajev do Italije je bilo te dni rešeno. Dosegel se je

sporazum med Jugoslavijo in Italijo.

ki v podrobnostih še ni znan. Po tem sporazumu prepustimo mi Italiji reško mesto, ona pa nam prepušča celo pristanišče Baroš z Delto, Brajdico in Blankinom ter vasi okoli Reke in tudi meja na Slovenskem proti Italiji se bo malo izpremenila v našo korist. S tem sporazumom je zasiguran mir na zapadni meji, tako da bodo imeli Madžari in Bolgari malo več strahu pred nami, kot so ga imeli do sedaj, ko so upali na italijansko pomoč.

Mislilo se je že, da med Francijo in Nemčijo ni mogoč sporazum in vendar se zadnje dni dozdeva, da se vendar

odnošaji med Francijo in Nemčijo

polagoma sicer ali gotovo ublažujejo. Koristno bi bilo za ene in druge ter za vso Evropo, da bi se ti odnošaji popolnoma ublažili in bi prišlo do popolnega sporazuma. Seveda, preden se to doseže, bodo morali Nemci odkrito priznati, da so krivi in da morajo svojo krivdo plačati in ne misliti na maščevanje. Ako bo Nemčija mislila na maščevanje in se skrivaj oboroževala, bo Francija storila vse, kar je v njeni moči, da to onemogoči. Najpametnejša politika za Nemčijo bi bila, da se uživi v nove razmere in se po možnosti zopet v miru gospodarsko okrepi. Ako se bo oboroževala — javno ali skrivaj — potem se gospodarsko nikdar ne bo okrepila, ker plačevati dolgove, gospodarsko se razvijati in še oboroževati se, to je nemogoče.

Na Angleškem se menda menja politika, ker so izpadle volitve takt, do nobena stranka ni dobila večine. Konservativci, ki so sedaj na vladi, ne bodo mogli ostati dalje na krmilu, ker nimajo večine, liberalci jih pa nočejo podpirati in tako ostane edina pot, da prevzame

vlado v Angliji delavska stranka.

ki sicer tudi nima večine in je celo slabša od konservativcev, ali še nikdar ni bila na vladi in bo dobro, ako enkrat pokaže, kaj zna in česa je zmožna. Delavska stranka že menjuje svoj program in ni več tako socialistična, kakor je bila pri volitvah, ker se sama dobro zaveda, da socialistični program ni tako lahko izvršiti. Zato sami pravijo, da so drugo besede, drugo pa dejanja.

Dopisi

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Za Silvestrov večer so brite glave naših Orlov pogruntale recept zoper to nesrečno «Domovino». Za lepe molitvenike ali kaj drugega bolj cerkvenega to katoliško društvo nima besede. «Domoljub», dopisovanje vanj in reklama zanj, to je za Orle danes prvo. Telovadna izvežbanost bo pa zanaprej ostala kar ta, ki so jo priborili Orli v Stadijonu — tista «slavna» manifestacija njihove organizatorne in telovadne površnosti. Saj jih je celo «Domoljub» grenko oihknil. Prej ste videli člane Orla razbijati volilne shode naprednim strankam, živinsko besneti za avtonomijo (v telovadnici našega Orla n. pr. so vršili to obžalovanja vredno vlogo s palicami oboroženi Orli in podivjani ljubljanski klerikalni visokošolci nad posetniki volilnega shoda), danes, ko celo klerikalci priznavajo, da je njihova avtonomija le komedija, pa vidimo, kako Orle v drugi obliki hlapčuje klerikalni politiki, kako pada in pada, da se danes uporablja skoro samo še za razširjanje najslabšega slovenskega tednika «Domoljuba». Da je na jezeli splošna sodba naprednjakov o «Domoljubu» kar najslabša, je jasno.

ZORANA:

Žaloigra prevaranih

(III. nadaljevanje.)

Leon je to nalogo prevzel; a ko je videl, da je včasih preteklo že pol ure in se Egon še zmenil ni, da bi ga oprostil veslanja, se je Leon sam oglašil. Brez vsakega ozira je dejal: «No, Egon, sedaj boš pa ti malo, jaz imam že dovolj.»

Nobena strupena žival ne bi Egona tako pičila, kakor ga je pičil tak prijatelj ev oprimin. Sedaj je moral biti on tisti, ki je moral sedeti za njenim hrptom, dočim je ona prav goreče gledala Leonovo obličje. V takih slučajih bi ju najrajši potopil oba. In vendar ni bila to ljubosumnost, ker ni občutil še nobene ljubezni do nje.

Jolandini in Leonovi pogledi pa so tačas govorili, kar njihova usta niso mogla izgovoriti. Molčala sta, v srcu pa sta bila oba prepričana, da se ljubita. Ko bi bila sama, bi si imela toliko povedati. Leon je sklenil, da mora enkrat govoriti z njo.

Nekega dne je Leon opisoval krasoto češke dežele.

Jolanda ga je vneto poslušala in mu med tem stavila sto in sto vprašanj.

«Ali se niste nikdar vozili po naših krajih, gospodična?» jo je vprašal.

«Nikdar, a bi zelo rada bila enkrat tam.»

«Čemu ne greste?»

«O, prav gotovo pojdem, najbrž drugo leto.»

Ko bi bil jaz tisti, ki bi te odpeljal, si je mislil Leon, glasno pa je rekel: «Se ne boste skesali?»

«Nikakor! Če enkrat napravim načrt, ga držim.»

Egon, ki je vedel, kakšen pomen so imele te besede, je takoj sklenil, ju ločiti. Toda, ako hoče to doseči, je treba, da se kaj zlaže. Ko sta prispela s sestrično domov, ji je dejal: «Jolanda, glavo bi stavljal, da Leon tebi dvori.»

«In če mi...» se je naivno zasmejala.

«Kakšno vprašanje! Dala bi se preslepiti, kajne?»

«Čemu?»

«Ker je on zaročen. Svoje dekle ima v Pragi in v kratkem se bo poročil.»

«On?»

«Seveda. To bi lahko sama vedela.»

«No, zaradi mene se lahko še danes poroči.»

«Ali ti ni nič do njega?»

«Zakaj me vprašuješ?»

«No, zato, ker sem mislil, da ga imaš malo rada.»

«Ha-ha... kako si se varal.»

Te besede, tako preprosto od Jolande izrečene, so zakrivale v njeni notranjosti porajajoče se divje bolečine.

Torej Leon, od nje cenjen nad ves moški spol, ni bil nič drugega kakor navaden zapeljivec. Da, ona ima pravico ga tako nazivati. Čeprav ji ni povedal, da jo ljubi, vendar ji je to na sto drugih načinov pokazal. Govoril je vedno tako čudno zvenceče besede, od katerih je imela vsaka gotov pomen. Omamili jo je s plamenečimi pogledi... Da, on je bil tisti, za katerega je živela, ker jo je dvignil v nebesa. Sedaj, ko je že bila tako visoko, da bi samo segla kvišku z roko in dosegla višek svoje sreče, jo je pahnil v pekel.

Ne! Tak mož ostane zanjo le navaden podlež. In vendar ve: dokler bo živela, bo nosila tudi njegovo sliko v srcu. Obsojati ga nadalje ni bila sposobna.

Egon je bil prepričan, da Jolanda govori resnico. Njej ni nič do njega. Ena ovira je že odstranjena. Toda drugo bo težje odstraniti, kajti brez dvoma je bilo Leonu ve-

«Domoljuba» zavračajo celo osebe, ki so bile naročane nanj že dolgo vrsto let, čeprav še naprej zaupno stoje na strani župnišča. Ti seveda uporabljajo novoletni recept našega Orla baš v obratnem zmislu, postali so po zaslugi «Domoljubove» pisave prijatelji naprednega tiska. Saj je celo med našimi Orli nekaj takih, ki pravijo, da jim je «Domoljub» «revolverski žurnal», tedaj popolnoma neresen list. Za tudi to, da je najbrž pri «Domoljubu» mnogo takih «Domoljubarjev» dopisnikov, kakor je naš, da se namreč z nepodpisanimi napadi izmikajo odgovornosti, odbija od tega katoliškega lista naročnike in čitatelje. Raje kaj drugega, bratje Orli! Pustite recept! — J. K.

TRZIN. Tudi mi vam sporočamo, kako smo praznovali praznike, ker tudi pri nas ni šlo brez pretepa. Na dan sv. Štefana smo se malo zabavali in plesali v Loki. Ko pa je prišla policijska ura, smo se vračali vsak na svoj dom. Tudi Ferdinand Sršen iz Loke in Alojzij Cotman iz Trzina sta šla iz Loke skupaj proti Trzinu, kar zagledata, da je izza neke hiše skočila velika družba fantov. Fant Janez Čop iz Loke popade Ferdinanda Sršena in ga kakor vola v klavnico žene na Pepetovo dvorišče. Tam so ga vrgli na tla, pretepała sta ga pa kakor rablja dva smrkova fanta: Jožef Podboršek iz Loke in Janez Rakef iz Trzina. Ali ni sramota za Loko in Trzin, da se pusti takim fantičem tolika veljava? Opozarjamo poštene fante, naj se ne pajdašijo s takimi napadal-skimi fantiči, ki morajo nato svojo petelinsko korajžo zagovarjati pred sodiščem. — Opazovalec.

GORENJI LOGATEC. V zadnjem dopisu smo navedli, da so pritožbo proti razsodbi okrajnega glavarstva glede popravila župnišča podpisali stari občinski odborniki. Ker bi s to kratko navedbo mogel kdo pasti v zmotno in misliti, da so pritožbo podpisali vsi bivši občinski odborniki, moramo jasnosti na ljubo poudariti, da so to storili le napredni člani prejšnjega občinskega odbora, dočim so klerikalci podpis pritožbe odklonili, čeprav so se poprej pri seji izrekli za pritožbo. To je važno za spoznavanje značajev! Važno pa tudi za

presojo, kako znajo klerikalci ščititi in varovati koristi svojih volilcev! — Volilni boj je že skoro pozabljen. Eni bi celo na volilne račune radi pozabili, pa drugi nečejo. Le prvi pobožnjaki se naprej srdijo in znašajo svojo jezo celo nad nedolžnimi novorojenčki, ki jim odrekajo pomoč pri krstu, ker sumijo očeta, da je pozabil spustiti kroglico v prvo skrinjico. Hvala bogu, da je med demokrati več zmislja za krščanska dela usmiljenja, zato nimamo še nobenih zamorčkov v naši fari. — V nedeljo, dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne se vrši občni zbor domačega Sokolskega društva v gostilni br. Alojzija Gostiše, od 5. ure naprej pa istotam predpustna veselica Čitalnice v Gorenji vasi. Naprednjaki iz bližnje okolice, storite svojo dolžnost!

ŠMARJE PRI LJUBLJANI. V nedeljo 13. t. m. se je vršil pri nas ustanovni učni zbor Orlov. Društvo je ustanovljeno. Kako se bo razvijalo, bomo že poročali. Če bo kaj pijače, bo šlo sigurno. Toda to je stvar našega dekana g. Pešca, ki je na občnem zboru celo besedičil o zidavi Orlovskega doma. Nimamo nič proti temu, toda okrog nas naj g. dekan nikar ne berači, mi imamo že itak velikansko breme, to je Gasilni dom. Tri leta ga že zidamo in ga bomo še tri, če bo vodstvo ostalo v rokah takih «strokovnjakov» kakor do sedaj. In kakor vse kaže, bo, kajti na občnem zboru Gasilnega društva, ki se je vršil v nedeljo, je bil izvoljen zopet stari odbor, na čelu g. Jaka Perovšek. Da se iznebi svojega nasprotnika, se je zvezal kot vnet pristaš SKS s klerikalci in stavil predlog, da se izključi član, ki je članstvu v gmotnem oziru veliko pripomogel. Njegovi klerikalni bratci so seveda glasovali za izključitev. Lepega dne bomo videli našega načelnika že varuha klerikalne skrinjice, saj vsa znamenja tako kažejo. SKS po tem njegovem pristašu ne bo treba žalovati. Toda k stvari! Omenjeni član je bil izključen, ker se dvakrat ni udeležil gasilske vaje. G. načelnik, lepo izpričevalo daste samemu sebi! Saj ste imeli vse leto samo dve vaji. Udeležba je bila: enkrat 5 in enkrat 7 gasilcev. Torej bi morali tudi

vse druge izključiti, to je okrog 50 gasilcev. Izključen član je bil vrhu tega službeno zadržan. Utemeljili ste izključitev tudi s tem, da se ni udeležil gašenja pri požaru. Vprašamo Vas, ali so se vsi drugi udeležili in ali Vam ni znano, da je bil ravno ta član tisti, ki Vas je alarmiral, udeležiti se pa ni mogel, ker je bil v službi. Odločala bo Zveza gasilskih društev, ker na gasilsko župo se ta član ne bo pritožil, ker ste Vi njen načelnik. Ponosni so pa lahko na takega župnega načelnika. Baš pri gasilstvu bi se za osebno mržnjo in politiko ne smelo nič vedeti. — Več gasilcev.

ŠMARJE PRI LJUBLJANI. Preteklo nedeljo je nudil naš dekan g. Pešec s svojo pridigo izreden užitek in zabavo svojim poslušalcem. Mož je namreč v sveti jezi strahansko udrihal po vsem, kar je naprednega. Posebno sta mu v želodcu «Domovina» in «Jutro». V svoji onemogli jezi in politični nestrpnosti se je ta čudni namestnik Kristusov spozabil tako daleč, da je dejal: «Katera hiša bere Domovino, tam naj se zemlja odpre in jo požre.» O «Jutru» pa trdi, da je brezverski list in da kdor ga čita, bo pogubljen. To je skrajna nesramnost. Tak človek bi v prosvitljenejših državah prišel v zapor ali v umobolnico. Danes kaj takega trditi in nas farane imeti za navadne tepčke, je pač več kot predrznost. Svetujemo mu, naj bo v svojih pridigah dostojen, drugače bomo primorani, ga mi naučiti dostojnosti. Drugi del njegove pridige je bila ustanovitev Orla in agitacija za zidanje Orlovskega doma. Gosp. dekan nas je nadlegoval in vabil s prižnice toliko časa, da nas je več zapustilo cerkev. Mi zahajamo v cerkev k službi božji in ne poslušat kvante in pa agitacijsko kričanje. Ze sedaj je med pridigo večina ljudi v gostilni. S takim počenjanjem bo g. dekan odgnal še tiste, ki hodijo k njegovim pridigam. Kar se pa tiče Orlovskega doma, pa upamo, da ga bo sezidal g. Pešec s svojimi ogromnimi letnimi dohodki in svojim večmilijonskim premoženjem, za kar mu bomo gotovo hvaležni. — Ali res ni nobene oblasti,

liko do nje. Egon ni znal, kako naj bi ga preslepil. Da bi začel razpravljati o tej stvari kar tako na lepem, je bilo nemogoče. A tudi tu se mu je kmalu nudila ugodna prilika.

Leon, do skrajnosti naveličan tavati v dvomih, je sklenil to zadevo spraviti na jasno.

Nekega nedeljskega jutra sta se kakor po navadi rodbini Radosinovič in Lazanič odpeljali na otok k maši in Egon je ostal sam doma. Ob desetih ga je posetil Leon.

Oba prijatelja sta sedla na vrtu pod staro lipo in razvrstila šahove figure na marmornati mizici.

Obema se je čitala na obličju zamišljenost. Bila sta sicer zamaknjena v igro, a videlo se jima je, da njiu misli plavajo drugje. Leon je bil prvi, ki je nenadoma prekinil igro in jako pomembno dejal: «Prijatelj, Ti si edini, katerega lahko kaj vprašam in mu obenem tudi zaupam. Ore za važno stvar.

Kako je s tvojo sestrično Jolando? Bled jo nazivlje kraljčino. No, jaz ji tega ne oporekam, a više od lepote njenega telesa cenim lepoto njene duše. V tem času, kar sem tukaj, sem popolnoma spoznal njene dobre lastnosti. Ti boš najbolje vedel, kakšno je njeno stališče. Kakor razvidim — in mis-

lim, da se ne motim — je še prosta. Meni bi bilo to zelo ljubo.»

Egon je videl, da je prišel zanj odločilni trenutek, in potuhnjeno, a dokaj resno je odgovoril prijatelju: «Leon, bil si mi vedno dober in zvest prijatelj. V resnici mi je zelo neljubo, da ti moram dati baš jaz nezadovoljiv odgovor.»

Jolanda ni več prosta; že zdavnaj sva zaročena.

«In tega mi nisi hotel zaupati?» je skoro zavpil Leon.

«Nisem mogel. To je pred svetom še tajnost in bi ostala tudi Tebi, da Ti nisem bil danes primoran razjasniti.»

«Pa če se v resnici ljubita, čemu skrivata?»

«Kdo more o tem dvomiti?» je užaljen odgovoril Egon, «če ona tako želi, ji moram ugoditi.»

«Torej Vama manjka samo še cerkvenega blagoslova?»

«Da, in tudi ta kmalu pride.» Nato pa še pristavi: «Upam, da ostaneš na naši svatbi.»

«Oprosti in dovoli, da se raje odstranim. Prej ko mi bo mogoče, odpotujem. Želim Ti obilo sreče!»

«Toda, zakaj odhajaš tako naglo?»

«Sedaj nimam več tu kaj iskati,» in po teh ledenomrzlo izgovorjenih besedah vstane, se poslovil in odide.

Egon je gledal nekoliko časa za njim. Sam sebi se ni mogel načuditi, kako se mu je posrečilo, prekaniti oba.

A takoj nato se je domislil, da treba tudi tretje izpolnitve načrta: da se mora v resnici zaročiti z njo. To tretje delo ga je vendar plašilo pred preglavico; imel je pa trdno prepričanje, da s svojim hinavskim jezikom vse prevara.

Ko je opazil, da se Radosinovičevi vračajo domov, je odšel na drugo stran vrta, se naslonil na ograjo in pozorno motril jezero.

Načrt, ki ga je do sedaj tako dobro izvedel, mu ni delal veselja, nego le čudne misli so ga obdajale.

Stokrat in stokrat se je vprašal, ali jo ljubi, pa si nikdar ni vedel odgovoriti. A vendar si je moral sam pritrditi, da mu ni nesimpatična.

Tedaj se je domislil nečesa, na česar misliti se je skoro presrašil, kajti povsem umevno je, četudi se mu je posrečilo prekrižati Leonu pot, vendar je gotovo, da se bodi v kratkem času oglasili še drugi tekmeči.

ki bi onemogočila izrabljati božji hram v tako ostudne napade in hujskanje ter prepovedala agitacijo na prižnici in v spovednici. Pošten človek se na tak način naravnost odvrča od posečanja cerkve in se tako žali naš verski čut, katerega imamo kljub temu, da pridno čitamo «Domovino» in «Jutro», v katerih listih še nismo čitali žaljenja verskega čuta. Odgovor tem počenjanjem pa bodi ta, da se nas čim največ naroči na «Domovino» in «Jutro». — Naprednjaki.

ST. RUPERT V MIRENSKI DOLINI. V noči dne 13. novembra lanskega leta je v kozolcu-dvojniku posestnika Franca Jurgliča na Lavrici pri St. Rupertu izbruhnil požar. Kozolec je pogorel do tal in je obstojala nevarnost tudi za sosednja poslopja, kar pa so preprečile požarne brambe iz Mokronoga, St. Ruperta in Mirne, ki so bile kmalu na licu mesta. Ravno mesec dni pozneje pa je požar zopet uničil tovarno za opeko g. Tondole v istem kraju. Jasno je, da je obojni požar povzročila zlobna roka. Škoda je velika na obeh straneh. — Dne 24. decembra je umrl daleč po Dolenjskem znani tesarski mojster Anton Pižmoht s Trstenika. Pokojnik je bil tudi izdelovalec cerkvenih zvonikov ter je bil priljubljen po vsej okolici. Dopolnil je 69 let. Pokopali so ga 26. decembra v St. Rupertu in je imel zelo lep pogreb. — Ravnateljstvo premogokopa na Mirni je 1. decembra poslalo vse delavstvo na dopust za nedoločen čas. To je pač čudno in nikakor ljudomilo v sedanjih dragih časih. Delavci so prejeli le po 21 do 30 Din dnevne plače; zdaj niti tega nimajo. Kako naj preživljajo sebe in družino, ko bo prisiljeni «dopust» skoro gotovo trajal do aprila t. l. Ali naj se uboga delavska para zaleže s svoji v luknjo kakor jazbee? Ker je precej rudarjev imenovanega premogokopa lani pri volitvah glasovalo za obljubljeni avtonomiji, vprašamo gospoda Steklaso in poslanca Brodarja, ali jima je bilo to znano, kaj je Miklavž prinesel tukajšnjemu delavstvu. Ali se poslanec Brodar sploh briga za to? — Poslušal sem nedavno v gostilni v Mirni dva moža: «Veš kaj, Jože,» pravi prvi, «vedno na slabše prihajamo. Davki so

Posrečilo se mu bo morda, prekaniti še enega ali dva, toda vseh ne. Eden ali drugi bo dosegel svoj cilj. In čez eno ali dve leti bi morda moral od daleč opazovati Jolando kot mlado gospo ob roki drugega, ki bi se ponašal z njeno lepoto.

Ne in ne! Nikdar se ne sme to zgoditi. On je v hiši in njegova mora biti.

Iz teh misli so ga predramili koraki. Jolanda je prišla na vrt. Za roko je vodila svojega malega nečaka, od nje toliko ljubljenega Janka. Egon jo je postrani pogledal, tako da ga ni opazila.

V snežnobeli domači obleki, z jasnimi, venomer smehljajočimi očmi se mu je dozdevala enaka rajskemu angelu.

Naglo je obrnil svoj pogled zopet na jzero in še tužneje zrl po njegovi temnomodri gladini.

Jolanda ga je nalašč prezrla. Sedla je na klopico, si posadila otroka v naročje in mu začela pripovedovati različne izmišljene bajke, katere otroci tako radi poslušajo.

Ko se je tega naveličala, je pričela drugo igro. Metala mu je žogo sedaj k enemu, sedaj k drugemu drevesu. Janko jo je z veseljem pobiral ter jo potem metal v še večjo daljavo. S to igro sta prispela na drugo stran vrta.

(Dalje prihodnjič.)

ogromni, draginja je vedno večja; prodati sem moral vole, da sem oblekel družino, ves denar mi je pošel. In izposodi si tudi ne moreš nikjer ničesar. Slabo nas zastopajo poslanci, ki so toliko obljubljali.» — «Oh, ja, Janez,» pravi nato Jože, «naš župnik tudi vedno pritiska z lece, enkrat za bero, drugi za predivo, pa za vino v cerkvi in ne vem kaj še vse. V cerkvi je pa vedno večja tema...» — K sklepu naknadno vsem čitateljem «Domovine» srečno in veselo Novo leto! Pa še prihodnjič kaj. — Popočinik.

SODRAŽICA. V nedeljo 13. t. m. se je vršil tu shod SLS, za katerega so se kulturniki tako tajno pripravljali, da smo mi tržanje zvedeli zanj šele z razglasom pred cerkvijo. Takoj po razglasu so se med ljudmi slišale opazke, kakor: «Kuluk so naredili, pa naj ga še odpravijo — jaz že ne grem na shod.» Kljub slabemu razpoloženju se je nabralo v dvorani nekaj njihovih pristašev, približno toliko tudi demokratov. Seveda sta bila navzoča gg. župnik in župan. Poslanec g. Škulj je poročal na dolgo in široko, povedal pa nič novega. Da opere klerikalne neuspehe, je udrihal po nasprotnih strankah, posebno po demokratih, ki imajo tu največ pristašev. Pozabil seveda ni stresti svoje jeze na demokrasko časopisje, ki se brez vsake agitacije lepo širi, dočim morajo naročnike za njihov tisk nabirati g. kaplan in mežnar od hiše do hiše. Tolažil je svoje volilce glede avtonomije z motivacijo, da 21 tigrov ne zaleže nič, čeprav imajo v Beogradu zelo, zelo velik vpliv. Ta baharija in Škuljeva samohvala je vočigled popolni klerikalni polomiji tako oznevoljila poslušalce, da se je dvorana že med njegovim govorom skoro izpraznila, kar ga je tako oplašilo, da je skušal biti bolj zanimiv. Povedal je nekaj o Radiću in državni upravi. Ko je omenil, da država ne da nič za naše ceste, je takoj pripomnil g. Lovrenčič: «Za sokolski zlet pa imajo.» Ko je g. Lovrenčiču nekdo odgovoril, da je dobila tudi Orlovska zveza pred kratkim 5000 dinarjev, je utihnil ter samo še povečičeval g. Škulja radi njegovega edinega uspeha, da je namreč postavljena baraka na postajališču Zlebič, kar pa ni samo njegova zasluga, temveč sad dolgoletnega prizadevanja vseh zainteresiranih občin, posebno pa še krajevne organizacije JDS v Sodražici. Ko se je po nepotrebnem oglasil k besedi še g. Maršič iz Globelji, je bil shod zaključen brez kakega uspeha.

GORA PRI SODRAŽICI. Da izpolnim svojo dano obljubo, Vam sporočam zopet nekaj novic. Pri nas na Gori imamo vse vrste časopisov in sedaj, ko je treba ponoviti naročnino, je sklenilo nekaj mož, da opustijo «Domoljub» ter naročijo «Domovino», kar pa ni po volji g. Lavriču, vulgo Mežnarjevemu, ki si na vso moč trudi pridobiti čim več naročnikov na klerikalne liste, menda zato, da ga bodo višji gospodje postavili za župana ob priliki letošnjih občinskih volitev, če se bodo vršile. Ali mož že od nekdanjima sreče, zato tudi ni izgledov, da zasede toliko zaželjeni županski stolček, čeprav se trudi za njega že mnogo let. Res je brihten možak, saj je g. upravitelj Žužek že večkrat rekel in celo na prižnici, da je na Gori samo en mož, ki nekaj ve in razume, drugi pa so vsi zabiti. Toda vse to ne bo njemu in njegovim somišljenikom nič pomagalo. Poslanec Škulj pride večkrat potolažit svoje klmavce, obetajoč jim tisto polomijo, ali kako

se že pravi. Cvetje pa mu ne gre preveč v klasje, ker težko je zagovarjati uspehe, ki jih ni nikjer. Avtonomije ni, namesto znižanih davkov kar šestkratno povišanje, vojaki pridejo domov šele po odsluženju roka, povrhu pa še kuluk in marsikaj. Ljudje spregledujejo in se sprašujejo, kaj vendar dela v Beogradu 21 tigrov. Prav z odobravanjem so gledali v zadnji «Domovini» kuluk-koło, rekoč: «Taj jih je pa pogruntal!» — Še nekaj moram pripomniti. Čeprav nas po naziranju g. Žužka nič ne briga cerkveno premoženje, bi vendar radi, da nam poda letni zaključek razlece, kakor se je običajno slišalo vsako leto. Moramo biti pač zadovoljni samo s tem, da nam od naših lastnih žuljev kupljeni zvonovi zvonijo samo ob nedeljah tričetrt, sicer pa g. Žužek s svojo stavko radi zvonjenja trdovratno nadaljuje že od sv. Jurija lanskega leta. Vsi občani si želijo boljšega dušnega pastirja, ker se več ne morejo ravnati po pregovoru «Ne glej me, temveč poslušaj!» Dobro vzgled zaleže dandanes več kot vsi nauki. Ob priiliki zopet kaj. S pozivom, da se naročite vsi zavedni Gorniki na «Domovino», Vas pozdravljam z demokraskim pozdravom. — M. P.

RAKA. Na Raki napredujemo na vseh poljih. Zdaj imamo gospodinjski tečaj, ki bo trajal 10 tednov. Tečaj, ki ga obiskuje 20 deklet, je priredila z velikim trudom in z velikimi stroški tukajšnja delavna kmetijska podružnica. Škoda le, da niso mogla biti sprejeta vsa dekleta, ki so se prijavila. Prepričani smo, da bodo naši ljudje po končanem tečaju vse drugače sodili dobrotu šolč in zlasti strokovnega pouka in da bodo prihodnja leta sami zahtevali gospodinjske tečaje. Kajti to, kar bodo dekleta pridobila v gospodinjskem tečaju, bo vredno več, kakor najlepša dota.

TRBOVLJE. Listič «Radikal» se je v zadnji številki prav neumno zaletel v trbovske demokrate in v nekatere naše kulturne delavce in delavke. Mi poznamo dotičnega dopisnika. Danes ti je sladak v obraz, jutri te pa udari z bičem. Sploh ne razumemo Trbovcev, da takih ljudi ne vržejo iz poštene družbe — sicer se je že parkrat zgodilo, toda kužek je kužek, otrese se, pa je! Kreature, ki vsak dan menjajo svoje prepričanje, sploh ne spadajo med poštene ljudi — oni so zajedalci v meso narodnega telesa. Netopirji se najraje skrivajo po cerkvenih zvonikih in starih farovžih in tem jih iz sreca privoščimo. Kar se tiče švabarenja, se spominjamo samo na one lepe čase Mihalo-vega, Jožetovega in Šuntajsovega gerentstva, ko sta prva dva hodila vsako dopoldne iz občinske pisarne k lepi Katici na «društvo» in kako je ona klicala gospo gerentovo: Frau Korain, paprikaš is šo fetik! — Takrat se Jože ni zgrajal nad švabščino, ker je bil paprikaš dober. Sploh se nam gabi, prerokati se s temi ljudmi. Obsodili so se sami in nas nič ne briga, če danes nimajo listih «postranski» dohodkov od občine, kakor so jih imeli. Ribničan je rekel: Ankat je spredaj pes — ankat pa zajec! Vemo pa, da iz teh posiliradikalov — drugače še vedno hudih komunistov — ki bi tudi Pašičevi sivi glavi ne prizanesli, če bi prišli do moči, puha sama jeza in žalost po izgubljenem občinskem rajju.

SV. KRIŽ NAD MARIBOROM. Nismo takšni, da bi za vsako stvar takoj zamerili in se za vsako malenkost takoj kregali. O našem g. župniku pa vendarle ne moremo molčati. Sedaj po božiču, kakor se je že poročalo, je

hodil okrog po fari hiše blagoslavljat. Žal, da nam je prineslo to blagoslavljanje le malo blagoslova. Povzročil je s tem svojim delom mnogo jeze in nezadovoljstva. Tako je neki posestnik bil teden dni bolan, ker se je preveč razjezil nad župnikom. Pa naj bo, bomo že pozabili. Ob priliki blagoslavljanja je seveda tudi politiziral. Hudo je udrihal po nas naprednjakih in pa «Domovini». S tem pa, da je uporabljal najbolj gnusne očitke proti nam, je le utrdil napredno misel pri nas. Povemo mu, da se napredna misel pri nas baš zaradi njega vedno bolj širi, ker ljudje izgubljajo zaupanje vanj.

FRANKOVCI PRI ORMOŽU. Umrli je tukaj eden izmed najstarejših kmetovalcev: Iván Puklavec starejši. Bil je umen gospodar, konjerejec in jako dobrodušen možak. Pokojnik ostane v dobrem spominu vseh, ki so ga poznali. N. v m. p.!

Kmetijski pouk

NAŠE KURE V ZIMSKEM ČASU.

Kokoši ljubijo po svoji naravi suhoto in zadostno toploto. Zoprna in škodljiva jim je pa moča, zlasti mrzlo deževje in mraz. Zato vidimo tudi, da nam te živali pozimi malo neso in da se ob mrzlem deževju najprej prehlade, dočim jim spomladno in poletno vreme najbolj ugaja.

Pozimi jim je treba zaradi tega skrbeti za **primerno toploto**. Pametno je, če jim pripravimo prostor za prenočevanje v hlevu, n. pr. v pripravnem kotu pod stropom. Sploh je pa treba, da je kurnica dosti gorke, kadar pritisne mraz. Kurnica naj bo le toliko prostorna, da jo kure same grejejo, tako kakor goveja živina svoj hlev. Ako je kurnica tako mrzla, da zmruže v njej voda, ki jo postavimo čez noč v kozarcu ali drugi posodi, pa je premrzla. Zato pa tudi ne veljajo kurnice, ki jih vidimo časih tu in tam po deželi in ki so le z remeljni obite, tako kakor kaka vrtna ograja. Take kurnice veljajo za poletni čas, nikakor pa ne za zimo. Živali trpe pod tako streho mraz kakor zunaj na planem.

Skrbeti moramo pozimi tudi za to, da se živali **dosti pregibljejo**. Treba jim je suhega prostora ali podstrešja, da se tam mude, če je zunaj polno snega. Tak prostor kaže nastlati z rezanico, plevam in zelenjem, da po njem brskajo kokoši in iščejo piče. Prav je, da se potrebno zabanje vrže kar po tleh, da ga kokoši z brskanjem iščejo med rezanico.

V zimskem času je prav, če pokladamo kokošim po trikrat pičo, zjutraj, opoldne in popoldne, preden gredo spat. Popoldne naj se jim daje zabanje (suha zrnja). S tako pičo se živali ponoči tudi bolj grejejo, kar je pozimi važno. Zjutraj se jim lahko poklada kuban krompir, pomešan z otrobi, in sicer v mlačnem stanju. Če jim hočemo dati tudi peso, je prav, da jo celo natakemo od tal ali pa obesimo tako visoko, da so živali primorane skakati od tal, da jo lahko kljujejo in pikajo. S takim gibanjem se namreč živali tudi grejejo.

Slednjič je važno, da skrbimo tudi vsak dan za **redno napajanje** kokoši. Vodo jim je treba vsak dan premeniti po enkrat ali dvakrat. Bodimo tudi pri tem delu točni in živali nam bodo hvaležno vračale ves naš trud.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene žitu so precej nestalne, sedaj nekoliko narastejo, pa navadno kmalu zopet popustijo. Na novosadski blagovni borzi se je tržila 15. t. m. pšenica po 340 do 345 Din, ječmen po 285 Din, oves po 235 Din, turščica po 250 do 272 Din, moka št. 7 po 382½ Din, otrobi po 175 Din za 100 kg.

ZIVINA. V Zagrebu so bile zadnje dni za kilogram žive teže nastopne cene: voli, prvovrstni 13.50 do 15 Din, drugovrstni 12 do 13 Din, krave 10 do 12 Din, teleta 21.50 do 22.50 Din, svinje, debele sremske 27.50 do 28.50 Din, domače debele 26.50 do 27 Din, mesnate boljše 24.50 do 27 Din.

KRMA. Na zagrebškem sejmu prošlo soboto se je prodajalo seno po 90 do 100, detelja pa po 150 Din za 100 kg.

— **Vrednost našega denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 15. t. m. (v devizah): 100 avstrijskih kron za 12¼ pare, 100 madžarskih kron za 30½ do 33½ pare, 100 italijanskih lir za 386½ do 389½ dinarja, 1 dolar za 87¼ do 88¼ dinarja, 100 francoskih frankov za 382½ do 387½ dinarja, 100 češkoslovaških kron za 255 do 258 dinarjev, 100 švicarskih frankov za 1520½ do 1530½ dinarja. Francoski frank je tako padel v vrednosti, da je celo manj vreden nego italijanska lira.

— **Načrt Državne poljedelske banke** je izdelan. Glavnica banke bi znašala po tem načrtu 500 milijonov dinarjev. Od tega naj bi se prvo leto izplačalo 100 milijonov dinarjev iz državne blagajne, nadaljnje zneske pa naj bi po potrebi izdajalo finančno ministrstvo. Poleg tega bi imela banka letne dohodke tudi od razredne loterije, Narodne banke, Državne hipotekarne banke itd.

— **Sejmi v Gradacu v Beli Krajini.** Županstvo v Gradacu naznanja, da se vrše letos sejmi: v ponedeljek 21. t. m., vsi drugi pa na torek, in sicer 11. marca, 13. maja, 8. julija, 9. septembra in 25. novembra.

— **Svinjski sejmi v Celju** so zopet dovoljeni, ker so živinske kužne bolezni ponehale.

— **Izvoz žive živine iz Jugoslavije v Francijo** je zopet dovoljen, in sicer izvoz svinj, goved in ovac. Doslej je Francija zabranjevala ta uvoz.

Beleške

+ **Noge se jim zapletajo.** Naši samostojni generali so se, kakor znano, zvezali z ljubljanskimi bankirji in radikaleci. Komaj se je to zgodilo, je «Radikalni glasnik» to tudi očitno povedal. Samostojnim generalom pa ni bilo prav, da se je izdala resnica, zato so šli hitro popravljat v svoj «Kmetijski list», da nimajo z ljubljanskimi radikaleci nobenega političnega sporazuma. Samo to dejstvo dokazuje popolno dvoiličnost samostojnih generalov. Na tihem se vdinjajo radikalom za denar, ko jih pa radikali sami izdajo, pa svojim kmetijskim pristašem v «Kmetijskem listu» oči brišejo, da ni res. Gospodom, ki so se vsedli za skupno mizo Jadranske banke, se že noge zapletajo in kmalu ne bodo več vedeli, kateri par je njihov.

+ **S kom se še vežejo?** Prav za prav je čudna stvar, da v Sloveniji še obstoja ime, ki se mu pravi «Samostojna kmetijska stranka». Ali je samostojna ali je kmetijska ali je sploh stranka ali samo privesek? Tisti ljubljanski gospodje, ki jo predstavljajo, se zdaj vežejo na vse strani. Okrog božiča so se zvezali z ljub-

ljanskimi radikaleci in preostanki narodnih socialistov. Prošli teden so pa imeli občni zbor in so se ponovno vezali s srbskimi zemljoradniki. Kakšna «samostojna» stranka je to? Kmetje in dosedanji pristaši SKS nas vprašujejo, ali je mogoče, da so samostojni generali tako daleč zavozili svojo samostojnost? Mi vsakemu svetujemo, naj bere njihov «Kmetijski list», pa bo iz njegovega zavijanja sam spoznal, da je tako. In kar je glavno: spoznal bo tudi, da so samostojni voditelji zavozili svojo samostojnost edino iz neumne jeze proti demokratom.

+ **Kako je bratei?** Prejšnji teden sta se dr. Korošec in musliman dr. Hrasnica mudila na Dunaju pri svojem zavezniku Stipi Radiću. Kako in kaj so pogruntali ti trije o svojih potapljačih se barkah, se ni doznalo in nas tudi ne zanima. Glavno je, da je Stipa Radić takoj po odhodu dr. Korošca in muslimana Hrasnice z Dunaja oznanil, da bo odslej začel svoje hrvatske seljake puntati proti jugoslovanski državi. Politični krogi se Radićevim jezljivim otročarijam smeji; pač pa jih pri tem zanima, kako stališče zavzameta dr. Korošec in dr. Hrasnica napram Radićevim grožnjam z revolucijo. Ali bi se tudi dr. Korošec s svojimi klerikalci rad puntal? Tedaj kar na delo! Če pa nima te korajže, bo pač moral Radića zatajiti. Toda s kom se bo pa potem zvezal? Po vsem se vidi, da se dr. Korošcevu taboru bližajo hudi dnevi popolne osamljenosti in da je čez njegovo avtonomijo in vse druge obljube že napravljen velik križ.

Prosveta

A. Linhart: «Županova Micka» in «Veseli dan ali Matiček se ženi». Oder 6. zv. V Ljubljani 1923. Izdala Zveza kulturnih društev, Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 140 strani. Cena 20 Din, s poštnino vred 21 Din. Nova izdaja, šest zvezek «Odra», ki ga zalaga Tiskovna zadruga v Ljubljani, prinaša v novi izdaji prvi slovenski komediji, ki jih je duhoviti Linhart po nemškem, oziroma francoskem izvirniku, spretno priredil za naše tedanje razmere. Z njima je položil temelj naši dramatični književnosti. Krepko risani značaji, živahen dialog, neprisljuna situacijska komika dajejo komedijama trajno vrednost; posebno dvojevanka «Županova Micka» je po svoji preprosti sceneriji in malem številu oseb kakor nalašč ustvarjena za naše manjše odre. Ako nova izdaja ni hotela zabrisati časovnega in prosvetnega kolorita dobé, v kateri sta igri nastali, se je morala kolikor mogoče tesno nasloniti na Linhartovo prireditev; zato bo dobrodošla tudi našim srednješolcem pri pouku slovstvene zgodovine, izdajateljve «Pripombe» na koncu knjige poudarjajo pomen obeh komedij in nas seznanjajo z usodo njihovih dosedanjih izdaj. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

NA KOLODVORU.

Pride nekje na deželi na kolodvor mlada gospa s fantičkom in reče pri blagajni: «Vozni listek in pol za Ljubljano.»

Uradnik: «Polovico, za koga? Za fantiča? Saj vendar že nosi dolge hlače!»

Gospa: «Tedaj pa za fanta cel vozni listek in za mene pol, ker nosim kratke hlače.»

Ko to čuje neka babnica, ki je zadaj stala, jo pogrunta: «Jaz pa sploh ne kupim karte, ker — nimam hlač.»

O Radiću in republikli

Popevke Gašperja Slane

Radić luka, Radić kuka:
Oj, seljaki, dober dan,
Jaz po svetu popotujem
kakor Ahasver, cigán.
Lansko leto po Hrvaškem
vse lepo od rok je šlo,
vse divjalo je za mano
kakor koza za soljó.
Sem sleparil z republiko,
republiko, svetu diko,
malo preveč sem razsajal,
stolček moj se je zamajal,
jaz pa hlačke sem zavihal
in po svetu jo popihal.

Pridem gori na Angleško,
kamor me je gnalo srce,
toda pametni Angleži
so mi dali hude brce.
Spet pobašem svojo šaro
in naložim si košaro,
prsi notri, trébuch zunaj,
primarširal sem na Dunaj.

Zdaj na Dunaju pohajam,
republiko tod prodajam,
dal bi jo po nizki cení,
nihče zanjo se ne zmení...
Huda skrb me že preganja,
tu čebule ni, ne žganja,
tu ni špeha, tu ni vina...

Oj, hrvaška domovna!
Rad bi se domov povrnil,
spet kozolec preobrnil —
pa bi mi zašili sukno,
pa bi me vtaknili v luknjo...
Oj, nesrečna republika,
v košu moja si spotika!

Radić luka, Radić kuka:
«Le pogledite me, ciganal»
Pesem zraven je pripisal
Vaš prijatelj —

Gašper Slana.

Tedenske novosti

• **Položnice** smo priložili današnji številki. Naročniki naj plačajo naročnino za tekoče leto. Oni pa, ki so še dolžni za preteklo leto, naj plačajo hkrati tudi zaostanek. Naročnina za tekoče leto: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din. — Uprava «Domovine».

• **Češkoslovaški minister na Bledu.** Po končani konferenci Male antante v Beogradu je posetil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš naš Bled, ki mu je v zimski obleki izredno ugajal. Opozarjali so ga na to, da je Bled poleti mnogo krasnejši, nakar je minister dejal, da bi rad prišel poleti na oddih na Bled, ako mu bo čas dopuščal.

• **Za oškodovane po povodnji.** Glavni odbor «Rdečega križa» v Beogradu je imel te dni sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se bodo pobirali v vsej državi prostovoljni prispevki za oškodovane po povodnji v Sloveniji in na Hrvaškem. Kralj Aleksander je daroval v ta namen 100.000 dinarjev. Pričakujejo se prispevki ministrov, poslancev, bank in raznih človekoljubnih društev.

• **Izid občinskih volitev v Oselici.** Prošlo nedeljo so se vršile občinske volitve v obmejni občini Oselci. Zanimivo je, da v tej občini klerikalci niso mogli nastopiti. Dvakrat so menda jurišali s svojimi klerikalnimi priganjači. Prvikrat so delovali bolj zahrbtno, a ni šlo, drugič je naskok vodil neki tratarski klerikalni hujskač. In res se mu je posrečilo vloviti nekaj omahljivcev, da je mogel skrpuhati klerikalno listo, ki pa se je h koncu koncev na poti v Kranj ponesrečila. Bili sta torej vloženi le dve listi: JDS in SKS. Lista JDS je dobila 15 odbornikov, SKS pa 10. Tudi odborniki SKS so sami odločni naprednjaki. Občina Oselica je torej lahko potosna na izid volitev, ker kulukarjev ne mara.

• **Likvidacija kmetijskega oddelka v Ljubljani.** Po sklepu ministrskega sveta se bo te dni izvršila likvidacija poljedeljskega oddelka pri pokrajinski upravi v Ljubljani.

• **Izenačenje vozniš cen na železnicah.** Ker je bivša južna železnica prešla v državno upravo, je prometno ministrstvo odredilo, da se vozne cene na južni železnici izenačijo s cenami državnih železnic.

• **Koncil pravoslavne cerkve se vrši prihodnjo pomlad v Nišu.** Cerkveni zbor priredi v proslavo 1600letnice prvega koncila v Niceji. Cerkvenega zbora se bodo udeležili vsi pravoslavni vladike vsega sveta.

• **Nov župan v Kočevju.** Dosedanji župan v Kočevju Viktor Medved je odstopil. Bil je pristaš narodno-socialistične stranke. Za novega župana je bil izvoljen mizarški mojster in hišni posestnik Ivan Novak.

• **Slovenski rudarji na Vestfalskem se vrnejo v Jugoslavijo.** Slovenski rudarji na Vestfalskem, približno 40.000 po številu, ki so zaposleni v raznih premogovnikih, se vrnejo na spomlad v Jugoslavijo, kjer bodo dobili delo v bosanskih rudnikih. Naša vlada je v to syrho dovolila kredit v znesku 200.000 dinarjev ter bo ukrenila vse potrebno za povratek naših rojakov.

• **Kako morajo biti paketi zaviti.** Ker sprejemajo nekatere pošte pakete, ki niso zapečateni, kar ovira posredovalne pošte pri prevzemanju in predajanju, je ministrstvo za pošte in brzojav odredilo, naj se poštni

uradi ravnajo točno po pravilniku, po katerem morajo biti v papir zaviti paketi izpod 600 dinarjev vrednosti zapečateni z voskom, svinčcem ali vsaj z vinjeto.

• **Volitve v dohodninsko cenilno komisijo za davčna okraja Litija in Višnja gora se vrše v nedeljo 20. t. m. od 7. do 12. ure pri davkarijah v Litiji in Višnji gori.** Opozarjamo na važnost teh volitev in pozivljamo vse dohodnini zavezane posestnike, da se v nedeljo gotovo udeležijo teh volitev. — Na sestanku gospodarskih krogov 14. t. m. v gostilni Borišek se je v sporazumu s predstavniki višnjegorskega okraja sklenila soglasno nastopna kandidatna lista: Clana: Hinko Lebinger, trgovec in župan v Litiji za davčni okraj Litija; Anton Beršnjak, posestnik v Hudem pri Stičini za davčni okraj Višnja gora. Namestnika: Vojko Šribar, posestnik in gostilničar v Gradcu pri Litiji za davčni okraj Litija; Anton Lampret, posestnik v Muljavi za davčni okraj Višnja gora. — V lastno korist vseh dohodnini zavezanih davkoplačevalcev je, da se teh volitev gotovo udeležijo in pri davkarijah v Litiji in Višnji gori volijo zgoraj navedeno gospodarsko listo.

• **Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju priredi dne 1. februarja ob osmih zvečer v ravnokar dograjeni dvorani Narodnega doma svojo običajno predpustno zabavo pod naslovom Veliki gasilski ples.** Ta prireditev je prva v impozantni slavi Narodnega doma. Ker je čistí dobiček namenjen zgradbi novega shrambišča, se pričakuje vsestranska udeležba.

• **Nova lekarna v Sevnici.** Ministrstvo za narodno zdravje je podelilo g. Antonu Abramoviču koncesijo za otvoritev in obratovanje nove javne lekarne v Sevnici ob Savi.

• **Ustavljen frankovski list.** Radi širjenja mržnje med deli našega naroda je zagrebška policija ustavila frankovski list «Prava».

• **Radićeva žena se vrača v domovino.** Soproga voditelja hrvatske republikanske seljačke stranke je prosila za potni list pri našem poslaništvu na Dunaju, da bi se vrnila v domovino. Baje se vrača, ker bo kmalu porodila. Radić ostane še nadalje na Dunaju.

• **Rodbinska žaloigra pri Reki.** V nekem delavskem stanovanju v Zametu pri Reki se je nedavno dogodil strašen zločin. Kovačeva žena Marija Pilepić je sklenila, da usmrti sebe in svoja dva otroka. Ko je bila nekega večera sama z otroci, jih je oblekla v praznično obleko ter vedla v spalno sobo. Ko sta otroka zaspala, je v pločevinasti posodi zažgala oglje in vlegla k otrokoma. Ko se je mož vrnil domov, je našel otroka mrtva, ženo pa nezavestno. Zeno so prepeljali v bolnico.

• **Volkovi v okolici Trsta.** Pri Lokvi so lovci nepričakovano izsledili volka in ga ustrelili. Dogodek je vzbudil med ljudstvom obilo pozornosti, ker se tjakaj že mnogo let ni priklatila ta divja zver. Domneva se, da je v okolici še več volkov.

• **Ubežen vojak.** Od svoje vojaške čete v Debru je pobegnil vojak Anton Prezelj iz Sorice pri Kranju.

• **Grozen požar v Splitu.** Glavno mesto Dalmacije Split je v nedeljo ponoči zadela grozna neareča. Nastal je požar, ki je divjal skoro dva dni in uničil en del mesta. Po 30urnem naporu gasilcev, orožništva in vojaštva, se je komaj posrečilo zajeziiti ogenj, ki je ogrožal celo mavzolej cesarja Dioklecijana, najdragocenejši

šo zgodovinsko stavbo v Splitu, ter stolno cerkev. Škoda se ceni na večkrat po deset milijonov dinarjev.

* **Tovarna pogorela.** Tovarna pletene žice v Čakovcu je te dni do tal pogorela. Ostalo je golo zidovje. Vsi napori gasilcev so bili brezuspešni, ker je voda sproti zmrzovala. Škoda znaša pet milijonov dinarjev.

* **Hotela se je omožiti.** Služkinja Alojzija Kuharič iz Ormoža je bila v sredo aretirana v Zagrebu, ker je svoji gospodinja pokradla razne dragocenosti in nato pobegnila. Na policiji je tatvino priznala in izjavila, da se je polastila tuje lastnine zato, ker se je nameravala v kratkem poročiti, a ni imela sredstev za pokritje svatbenih stroškov.

* **Tatvina moke na železnici.** Med vožnjo iz Siska v Zidani most, so doslej neznani storilci vlomili na vlaku št. 563 v neki vagon, iz katerega so odnesli sedem vreč moke v teži 595 kg. Moka je bila vredna približno 20.000 kron in je bila namenjena za Maribor.

* **Nevaren vlomilec.** Pišejo nam: Leta 1920. je bil Miha Mulej pred ljubljansko poroto obsojen na šletno ječo radi številnih tatvin in ropov, ki jih je izvršil v Zgošči pri Begunjah in v bližini. Ničvredni delamrznež je sedaj pobegnil iz mariborske kaznilnice in se potika zopet okrog Begunj. Na sveti večer med polnočnico je nenadoma obiskal posestnika Josipa Pogačarja ter odnesel kompletno moško obleko, srebrno uro ter verižico, nov klobuk, nekaj spodnje volnene obleke ter 300 dinarjev. Poleg tega se je tudi prav dobro najedel. Vrednost ukradenih stvari znaša 3500 dinarjev. Dne 4. t. m. pa je s samokresom udrl v trgovino g. Ceržena v Zapužah. Posrečilo se mu je odnesti le nekaj cigaret. Dne 8. t. m. je skušal priti v dimnik posestnika Jožefa Mohorčiča v Zgošči. Načrt se mu ni posrečil. Dne 11. t. m. pa je sin posestnika Jožefa Mohorčiča rezal krmo na podu ter pri rezanju krme naletel v kupo sena na tega lopova, ki pa je zopet ušel. Dogajajo se še vedno nove tatvine, zato opozarjamo ljudstvo, da se čuva pred njim.

* **Aretacija opasnega ljubljanskega pustolovca.** Polcija je aretirala v Ljubljani znanega klateža Ferdinanda Švelca, ki ima na grbi ne samo celo vrsto ljubljanskih romanov, temveč še več tatvin in goljufij. Nedavno je speljal po svetu neko ločeno gospo. Švelc je pohajal po svetu pod napačnim imenom in kadar je le mogel, je koga nabiral. Tudi njegovo ljubico, ločeno gospo, so posadili v »špehkamro«.

* **Usoda pijanca.** V Zagrebu je zmrznil ponoči tesarski pomočnik Ferdinand Janešič, ki je pijan zaspal na cesti. Janešič je bil znan kot notoričen pijanec in se je radi tega tudi žena pred kratkim ločila od njega.

Iz raznih krajev

* **Na Viču pri Ljubljani** se je poročil zdravnik g. dr. Gregor Fedran (Foedransperg) z gđ. Nado Perkovo, hčerko višjega revidenta južne železnice. Bilo srečno!

* **V Vevčah** je bil te dni v tamošnji papirnici pri napeljavi žice ubit od električnega toka delavec Pavle Šubic. Bil je na mestu mrtev.

* **Na Uenu** je prevrnila 23letna hči cestarja Marija Mlinar po neprevidnosti lonc vrolega kropa nase ter se po vsem životu močno opekla.

* **V Škofji Loki** se je Janezu Jelovčanu, delavcu pri Hajnriharju, zvalil težak hloč na desno nogo in mu jo močno poškodoval.

* **V Trbovljah** se je v ponedeljek popoldne ob lepi udeležbi vršil pogreb jurista Oskarja Floreninija. Zastopan je bil domači Sokol, domači sportni klub, ljubljanski in zagrebški akademiki in drugi. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika zastopnika ljubljanskih juristov in domačega Sokola.

* **V Mozirju** so razpisane občinske volitve na dan 20. t. m. Stari občinski odbor je vlada razpustila, ker ni bil sposoben za delo.

* **V Rečici v Savinjski dolini** si je pri spravljanju lesa zlomil obe nogi stari Mokrin. Istotako se je ponesrečil posestnik Suhovršnik pri Novi Štiffi.

* **V Ormožu** se je poročila posesinica gđ. Ela Rakuševa z g. dr. Stankom Kovačičem.

* **V Golševem pri Žihpoljah** (zasedena Koroška) je umrl prošli mesec tamkajšnji župnik, bivši velikovski dekan g. Šimen Čemer. Kot Slovenca so ga koroški Nemci preganjali. Bil je mirnega značaja. Blag mu spomin!

Sokolstvo

PROSVETNI ODSEK SOKOLA V SODRAŽICI je imel v prošlem letu nastopni odbor: načelnik br. Viktor Kovač, dramskega odseka br. Jože Ivanc, tamburaškega odseka br. J. Petrič, odbornika br. Janez Štrbenk in br. Franc Čampa. Referenta ZKD. br. Viktor Kovač in br. Jože Ivanc, tajnika s. Metoda Mikolič. — Odsek je imel v prošlem letu 9 sej in 13 pogovorov. Požrtvovalnost članstva je bila letos velika in odbor je v polni meri storil svojo dolžnost. Br. načelnik Viktor Kovač je redno vodil pevske vaje po dva- do trikrat na teden. Pevski zbor šteje 35 članov ter se je udeležil v poučne svrhe koncerta Glasbene Matice v Ribnici. Sodeloval je pri prireditvi Jugoslovanske Matice v Ribnici ob priliki osvobojenja Sušaka, nadalje ob-priliki 25letnice tukajšnjega gasilnega društva ter ob raznih društvenih prireditvah. Lani je odsek priredil nastopne dramatične predstave: »Rodoljub iz Amerike«, »Kovačev študent« (dvakrat), »Domen«, »Damoklejev meč«, »Španska muba«. Razen tega je priredil še nastopne zabave: Plesni venček, Zabavni večer, Savezni dan, Miklavžev večer, nadalje poslovljni večer bratom, odhajajočim v vojake, ter dva druga poslovljna večera. Sodeloval je z eno igro v korist gasilnega društva ter z eno igro v korist družbe sv. Cirila in Metoda, ob kateri priliki se je poslalo družbi 241 Din. Savezni dan je vrgel v korist JSS. 422 Din. — Vsi drugi dohodki so bili v korist društveni blagajni. — V prošlem letu si je odsek nabavil več pevskih partitur, ustanovil sokolsko knjižnico, ki šteje sedaj 40 dramskih, 46 tehničnih in 79 zabavnih knjig (skupaj 165). Vse prireditve so se izvršile v najlepšem redu ter je bil obisk zadovoljiv. Društveni koncert se letos ni mogel prirediti zaradi prezaposlenosti ter pogostih izletov. Zato priredi odsek ob priliki 15letnice obstoja slavnostni koncert, ob kateri priliki bo razvitje društvenega praporja. — **Zdravo!**

SOKOL NA BREGANI je priredil na Silvestrov večer srečolov s plesom. Obenem je sodeloval dramski odsek s Čateža ob Savi in priredil šaljivo igro »Anarhista« pod vodstvom g. nadučitelja Černjača. Igra je izpadla v splošnem dobro in so vsi igralci svoje vloge izvrstno rešili. Pevski zbor pod vodstvom g. Zlobka s Čateža nam je zapel nekaj lepih narodnih pesmi. Obema voditeljema, vsem igral-

cem in pevcem se Sokol na Bregani najlepše zahvaljuje. Zeleli bi, da nas še večkrat obiščejo s svojimi nastopi.

OBCNI ZBOR SOKOLA ZA POLJANSKO DOLINO se vrši v nedeljo, 20. t. m. ob 3. uri popoldne v Sokolskem domu v Gorenji vasi. Bratje, sestre, udeležimo se ga v polnem številu, ker je to naša dolžnost.

OBCNI ZBOR SOKOLA V SODRAŽICI se je vršil 6. t. m. ob veliki udeležbi članstva. Izvolil se je nastopni novi odbor: starosta brat Jože Obrstar, tovarnar v Sodražici, podstarosta Fr. Mikolič, trgovec, načelnik kulturno-prosvetnega odseka in referent ZKD. br. Jože Ivanc, načelnik br. Vence Drobnič, načelnica sestra Pavla Ivanc, tajnik br. Ivan Fajdiga, blagajnik br. Evg. Ivanc; v odboru so še bratje Andrej Gornik, Jožef Levstek, Adolf Ivanc ter Ivan Štrbenk.

Kulturno-prosvetni odsek Sokola v Sodražici si je osnoval lastno zabavno in poučno knjižnico, na kar opozarjamo celokupno prebivalstvo Sodražice in okolice. Knjige, katerih izbira je že sedaj velika, se izposojujejo vsako nedeljo od 11. do 12. ure v prostorih Posojilnice proti mali odškodnini.

Ropar Jovo Čaruga

Na kratko smo zadnjič omenili, da se je orožništvu posrečilo razkriti in izročiti rokam pravice zloglasnega tolovaja Jovana Čaruga, ki je s svojo razbojniško četo tekom zadnjih let prebivalstvu vse Slavonije povzročal skrb in grozo, oblastem pa velike nepravilike. Zdej, ko je ta nevarni tolovaj na varnem, se iz njegovega še dovolj odkritega pripovedovanja razkriva naravnost neverjetna tolovajska zgodba.

Jovan Čaruga je še mlad mož. Med vojno je desertiral iz Osijeka od svoje čete in se v planini pridružil »zelenemu kadru«, katerega je vodil Božo Matijevič, bivši študent in kadetaspirant, ki pa se je tudi naveščal prelivati kri za habsburško krono. Ko je prišel prevrat, so se člani zelenega kadra vrnili na svoje domove in bi bili vsi lahko postali pošteni ljudje. Toda usoda in vojna podivjanost je hotela drugače. Jovan Čaruga in Božo Matijevič sta v tistih nemirnih dneh izvršila več predrznosti. Ko pa ju je začela zasledovati oblast, sta pobegnila nazaj v planino, kjer sta dobila še par tovarišev, in osnovala svojo roparsko družino. Ta tolpa se je odslej preživljala z ropanjem, orožništvo jo je začelo vztrajno zasledovati in l. 1920. ustrelilo poglavarja Božo Matijeviča. Čarugi se je posrečilo odnesti zdravo kožo, pobegnil je v drugo planino in osnoval novo tolovajsko tolpo. Pod njegovim poveljstvom so se začeli širom slavonskih krajev množiti zločini, razbojništva, umori in tatvine. Oblast je za njim pošiljala neprestane patrulje in končno na njegovo glavo razpisala 50.000 dinarjev nagrade, toda vse ni dve leti pomagalo nič.

Tolovaj Jovan Čaruga si je namreč l. 1920. preskrbel dokumente, glaseče se na krivo ime »Nikola Drezgič«. Pod tem imenom je prebival v Vinkovcih, imel krasno stanovanje s petimi sobami in je med tamošnjimi meščani veljal za uglednega gospoda. Nakupoval je za tamošnje vojaštvo živino. Pri tem je zaslužil obilo denarja, obenem pa še na svojih obhodih po deželi ogledoval, kje bi se dalo kaj oropati.

Ker ni nihče sumil, da bi on kot vojni dobavitelj Nikola Drezgič mogel obenem biti sam razbojniški poveljnik Čaruga, je lahko orožništvo vlekel za nos, kakor se mu je zdelo. Bil je celo tako predrzen, da je popival skupaj z orožniškimi častniki in se vozil v vlak in pogovarjal z istimi orožniki, ki so ga zasledovali.

Kaj ga je končno vendar le izdalo? Njegova ljubica, kakor je to že navadno v roparskih zgodbah. Čaruga se je zaljubil v kmečko dekle Mando Smolčić, kateri je pošiljal raznovrstna darila, zlatnino in nakite. Pred letom se je z njo tudi zaročil in ji najbrž razodel svoje pravo ime. Pred par tedni ji je pisal pismo, v katerem se govori o nekem požigu in zlatnini. Slučajno pa se v isti vasi nahaja še ena Manda Smolčić, in nesreča je hočela, da je sumljivo pismo prišlo v roke tej pravi Mandi, ki je že poročena. Neprava Manda je pismo seveda takoj izročila orožništvu, ki je takoj prijelo pravo Mando in izvedelo naslov njenega zaročenca v Vinkovcih. Orožništvo se je še isto noč odpravilo tja in ga zalotilo v spanju. Po daljšem zaslišanju je «Nikola Drezgič» priznal, da ni nihče drugi kakor sam tolovajski komandant in dolgo zasledovani Jovan Čaruga.

Ko se je raznesla vest o njegovi aretaciji, je med vsem prebivalstvom zavladalo veliko zadoščenje. Čarugo in njegove tovariše, ki jih je orožništvo izsledilo, so odpravili v ječe sodišča v Osijeku, kjer se zdaj vrši preiskava, ki bo trajala gotovo še par mesecev. Nato se bo vršil dolg proces, pri katerem bo treba pretresati celo vrsto težkih zločinov, ropov in tatvin ter sedem umorov, ki jih je izvršil sam Čaruga. Najtežji njegov zločin je napad na šumarski dvorec v Tompojevcih, kjer je Čaruga ustrelil našega rojaka višjega gozdarja Franca Pirkmajerja, njegovo ženo pa težko ranil. No, za vse to bo Čaruga nedvomno povišan — na vislicah.

Zanimivosti

× **Ponoven potres na Japonskem** je divjal te dni. Bil sicer ni tako grozen kakor zadnji, a je vendar zahteval velike žrtve. V Yokohami je uničil 600 hiš. V glavnem mestu Tokiju so izbruhnili požari. Potniški vlak se je prevrnil v reko, šest drugih vlakov je bilo prevrnjenih na progi. Koliko ljudi je mrtvih, še ni dognano.

× **Kihanje.** Pri kihanju Jugoslovani kakor sploh Slovani nazdravljajo z besedami «Na zdravje», odnosno mi Slovenci rečemo «Bog pomagaj». Prve besede prav za prav nimajo nikakega zmisla, ker kihanje z zdravjem nima nikakega posla, temveč je baš takrat najmočnejše, ko ima človek nahod. Zato ima naš «Bog pomagaj» še nekako največ zmisla. Drugi narodi imajo pri kihanju druge običaje. Tako reče severnoameriški Indijanec, kadar kdo kihne: «Kdo me je klical?» Ako kihne Eskimo, takoj krikne: «Nazaj!» Eskimo namreč misli, da mu s kihanjem hoče ubežati duša iz telesa. Portugalci dvignejo klobuk ali pa se poklonijo v čast tistemu, ki kihne. Samo Angleži ne rečejo ničesar, kada: kdo v njihovi sredi kihne, temveč se samo varujejo — prehlada.

× **Drzen rop morskih razbojnikov.** Angleški trgovski parnik «Hydrant» je te dni

zapustil pristanišče. Ko je bil parnik na odprtem morju, so na parniku vkrcani morski razbojniki napadli potnike ter jim pobrali vse dragocenosti. Prilastili so si tudi vse važnejše pošiljatve. Mornarje so razbojniki lepo pogostili in nato v rešilnih čolnih odpluli na kopno.

× **Naraščanje samomorov v Berlinu.** Iz statistike, ki jo je sestavila berlinska policija, je razvidno, da število samomorov v Berlinu vedno narašča. Glavni vzrok temu je pomanjkanje. V prvih treh mesecih preteklega leta je bilo v okraju Charlottenburg 161 samomorov, v okraju Kreuzberg pa 169, večinoma zaradi lakote.

× **Pet tisoč ljudi brez strehe v Berlinu.** Ponočno zavetišče v Berlinu je največji zavod te vrste na svetu. Prostora ima za 2500 oseb, ampak sedaj uživa njegovo gostoljubnost nad 5000 ljudi, ki so brez strehe. Prenosišče se odpira vsak dan ob 4. popoldne. Na tisoče ljudi stoji že opoldne pred vhomom ter čaka na določeno uro, da si more zagotoviti ležišče. Od teh gostov je 10 odstotkov žensk.

× **Zopet ena statistika!** Anglež Klarens iz Portsmoutha je sestavil statistiko debelosti v poedinah stanovih in poklicih. Po njegovih podatkih zavzemajo prvo mesto mesarji in policaji manjših krajev; ti tehtajo povprečno okrog 90 kg. Nato pridejo zidarji, oskrbniki in advokati, ki jim povprečna teža izkazuje 82 kg. Za njimi so trgovci, lekarnarji, zdravniki s 76 kg presečne teže. Novinarji in drugi inteligenti, ki orjejo s peresom, ne presegajo 74 kg, kar je za razumnika normalna teža. Posebna različno «živo vago» pa imajo banirji in narodni poslanci. Kar se tiče krojačev, slikarjev in drugih umetnikov, jih Klarens meče v zadnjo vrsto. Tako je namreč na Angleškem ...

Za smeh in kratek čas

Odvetnik in poštenjak.

V nekem kraju je umrl splošno priljubljen in spoštovan odvetnik. Na grob so mu postavili ploščo s kratkim, a značilnim napisom: «Odvetnik in poštenjak».

Neki tujec, ki je slučajno ogledoval pokopališče, opazi ta napis in ves nejevoljen vzkligne: «Kakšna sramota, položiti poštenjaka v isti grob z odvetnikom!»

Zidarski mojster.

Mlad podjeten zidarček je polagal izpit za zidarskega mojstra. Pri izpitu ga vpraša navihani stavbenik:

«Kako bi ti sezidal hišo, da bi se v kuhinji ne kadilo, v stranišču pa ne smrdelo?»

«To je prav enostavno,» odvrne zidarček. «Stranišče bi postavil v kuhinjo, kuhinjo pa v stranišče!»

In je napravil izpit z odliko.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Lukovica. Predpusine zgodnice Vam bom priobčil. Mačeha pride na vrsto, ko se sedanji podlistek konča.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elza-Fluidom napravi telo odporno in olajša bolečine. Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! Z zavojnico in poštnino vred: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 360, Hrvatsko. (d)

DEKLE, pripravno za vsa gospodinjska opravila v hiši, dobi takoj dobro službo pri manjši rodbini v Ljubljani. Prednost ima ona, ki je vajena poslov pri kakem boljšem gospodinjstvu na deželi. — Pismeno prijave pod naslovom: «Snažna, poštna in pridna» na upravo «Domovine» v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

PRED NAKUPOM

si naj ogledajo ženin in neveste raznovrstno modno volneno blago za ženske in sukno za moške oblake, platno za rjuhe, belo platno, šifon, gradel za žimnice, koltre, flanel odeje in rjuhe ter raznovrstno drugo blago. Pri večjem nakupu 10 %, popusta. Samo češki izdelki.

ANTON SAVNIK v Škofji Loki.

Kupite in berite

«Poper in paprika»

hudomušne kratkočasnice.

Cena 3 Din, po pošti 3 Din 50 p.

Dobiva se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Potrebno je, da morete kupiti povsod Fellerjev Elza-Fluid!

Ako sprevidite, da Fellerjevega pravega Elza Fluida kje ne morete dobiti, Vas prosimo, da nam to naznanite; takoj nato Vam bomo sporočili najugodnejše mesto, kjer se prodaja:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Pravi Fellerjev Elza-Fluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! Pozimi! Poleti! Pri tisoč priložnostih se pokaže kot blago delujoče, bolečine lajšajoče, koristen in mnogostransko uporabljev. Je veliko močnejši in deluje bolje kakor francosko žganje. Sploh najboljšje sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi porečete:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Z zavojnico in poštnino vred stane: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih steklenic ali 8 specialnih steklenic 151 Din; 36 dvojnih steklenic ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper furja očesa po 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kotonska voda 15 dinarjev; Elza-lumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerina po 4-30 dinarja in 18 dinarjev; Lysol, Lysosform po 25 dinarjev; kineški čaj od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnica in poštnina posebe zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavljajo natančno takole:
EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.